

Foreningen for Kommunal og Forvaltningsret i Danmark

Oplægsholder
Birgitte Arent Eiriksson
vice direktør
24.10.2019

 justitia-int.org
 [@justitiaorg](https://twitter.com/justitiaorg)
 facebook.com/justitiadk
 linkedin.com/company/justitia

AMBITIONSNIVEAUET FOR KUNSTIG INTELLIGENS I DK

- **Digital service i verdensklasse, oktober 2018:**

Danmark skal inden 2025 skal være **blandt de førende lande** i verden til at anvende kunstig intelligens. Fordel: vi har de bedste offentlige data i verden.

- **National strategi for kunstig intelligens, marts 2019:**

Danmark skal **gå forrest** med en ansvarlig udvikling og anvendelse af kunstig intelligens.

Danmark skal være **europamestre** i at anvende data og kunstig intelligens til at forbedre og målrette den offentlige service.

Prioriterede områder: sundhed, energi- og forsyning, landbrug samt transport. Dog også signaturprojekter på ex social- og beskæftigelsesområdet .

EKS PROFILERING OG FORUDSIGELSE

Gladsaxe-modellen:

- Ønske: identificere familier, hvor der er risiko for, at børn vil mistrives.
- Metode: kommunerne skulle uden borgernes vidende kunne samkøre en lang række forskellige historiske og aktuelle oplysninger om forældrene og deres børn, herunder oplysninger om bopæl, nationalitet, udeblivelse fra besøg hos tandlæge og sundhedsplejerske, arbejdsløshed, psykisk sygdom og misbrugshistorik.
- Blev sat i bero.

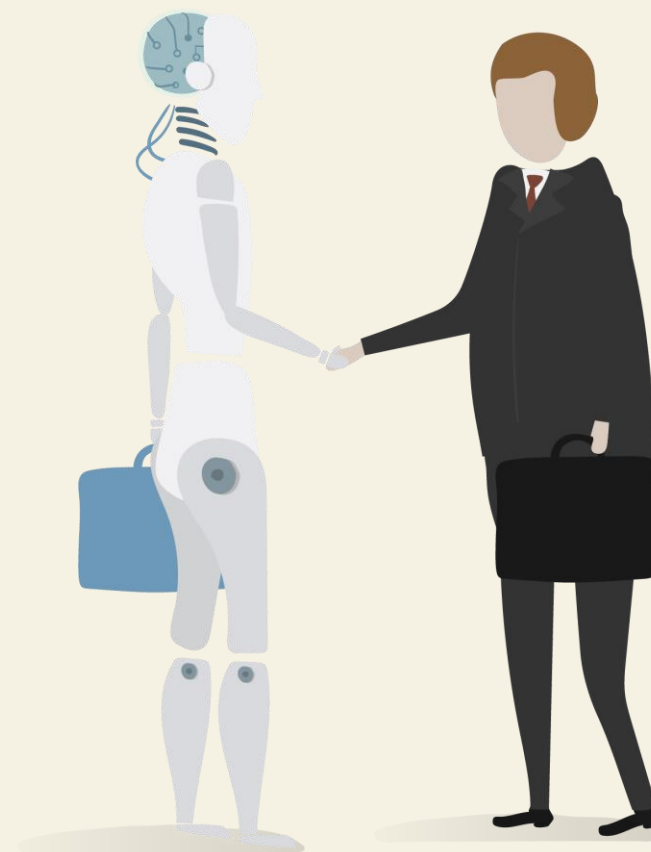
GEVINSTER VED DIGITALISERING OG KUNSTIG INTELLIGENS

- Hurtigere sagsbehandling.
- Nemt for borgeren (øget tilgængelighed, afgivelse af færre oplysninger).
- Mere retssikkerhed i form af forudsigelighed og lighed.
- Kan også anvendes forebyggende.
- Meget store fordele ift. innovation, effektiviseringer og besparelser.

EKS PÅ RETSSIKKERHEDSMÆSSIGE RISICIS

- Manglende identificering af atypiske sager, særlige omst.
- Fejl i data, systemfejl (ex. Teledatasagen), manglende/ forsinket opdatering af lovgivning og praksis mv.
- Ulovlige/usaglige hensyn ved afgørelsen, bias (fra start eller udvikles).
- Hacking/cyberangreb.
- Problem i forhold til myndighedernes selvkontrol, tilsynet, klage, indbringelse for domstole.
- Ansvarsplacering og mulighed for erstatning.
- Glider ud i en slags "Algokrati", hvor det reelt er algoritmeproducenterne, der træffer beslutningerne.
- Tillid?

FORVALTNINGSLOVEN

Forvaltningsloven gælder også, når sagsbehandlingen digitaliseres og automatiseres, herunder krav om:

- Journalisering, søgemuligheder, dokumentation mv.
- Partsrepræsentation.
- Partshøring.
- Begrundelse af afgørelser.

Krav om digital kommunikation og digital selvbetjening kræver lovhjemmel

TIDL. FORSLAG OM ÆNDRING AF FORVALTNINGSLOVEN I DK

Høring 21. december 2018.

1. Forslag om, at de enkelte ministre på nærmere angivne sagsområder og efter forhandling med justitsministeren generelt kan anvende såkaldte agterskrivelser, hvor myndighederne i én og samme postgang kan partshøre borgerne og meddele afgørelser.
2. Forslag om, at de enkelte ministre selv skal kunne fastsætte regler om anvendelse af obligatorisk digital kommunikation.

Konsekvens: Der vil blive åbnet op for en omfattende brug af robotafgørelser i det offentlige uden parlamentarisk kontrol.

Forslaget blev trukket tilbage pga. kritik og overvejes pt.

NORGE (FORSLAG, FORVALTNINGSLOV)

§ 12, stk. 1: *Forvaltningsorganet skal dokumentere det rettslige innholdet i automatiserte saksbehandlingssystemer. Dokumentasjonen skal offentliggjøres, hvis ikke annet følger av lov eller særlige hensyn taler mot det.*

- Algoritmetransperans (datatransperans henvises til GDPR).
- Både helautomatiserte og delvist automatiserte.
- Utgangspunkt i, at lovgiver fører demokratisk kontroll med forvaltningens ageren.
- Desuden lagt vekt på især:
 - Myndigheternes eget tilsyn.
 - Sikre at der kan udarbejdes (subjektivt) korrekte begrundelser.
 - Sikre at der kan vejledes om "interne regler" lagt ind i systemet.
 - Borgeres og tilsynmyndigheders kontrol.
 - Sikre bedre mulighed for at ændre i systemerne.
 - Automatiserte processer er mere betænkelige pga. risikoen for mange, gentagne fejl.
 - Skal ikke nødvendigvis offentliggøres/udleveres, hvis modstående hensyn (men skal stadig udarbejdes).

SVERIGE (FORSLAG, OFFENTLIGHEDSLOV)

§ 3a: En myndighet ska se till att information kan lämnas om hur myndigheten vid handläggning av mål eller ärenden använder algoritmer eller datorprogram som, helt eller delvis, påverkar utfallet eller beslutet vid automatiserade urval eller beslut.

- Algoritmtransparens (datatransparens regleres i lovens § 3)
- Både helautomatiserede og delvist automatiserede.
- Udgangspunkt i, at god offentlighedsstruktur er afgørende for tillid og retssikkerhed.
- Desuden lagt vægt på især:
 - At myndigheden, borgere, offentligheden, presse og tilsynsmyndigheder bør kunne kontrollere for systemfejl.
 - Ikke fuldt ud sidestilles med analog forvaltning, bl.a. med henvisning til, at sagsbehandlere kan udspørges og vurderes (stilles til ansvar?)
 - - Offentliggørelse kan begrænses.

Etisk princip nr. 4: Forklarlighed

“Forklarlighed indebærer, at man kan beskrive, kontrollere og genskabe data, bagvedliggende logikker og konsekvenser af anvendelsen af kunstig intelligens, fx ved at kunne spore og forklare beslutninger og beslutningsunderstøttelse. Forklarlighed er ikke ensbetydende med fuld transparens omkring algoritmer, da der blandt andet er forretningsmæssige hensyn i den private sektor. Offentlige myndigheder har dog et særligt ansvar for at sikre åbenhed og gennemsigtighed ved brug af algoritmer.”

Simon Kollerup den 12. september 2019: “... finder regeringen det vigtigt, at vi har et fælles udgangspunkt, der skal sætte retningen for en ansvarlig udvikling og anvendelse af kunstig intelligens i Danmark. I forbindelse med det videre arbejde vil regeringen **evaluere den eksisterende strategis initiativer med henblik på at vurdere den fremadrettede indsats** på området.” (Erhvervsudvalget 2018-19 (2. samling) Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 1)

NY DANSK FORVALTNINGSLOV?

- Retssikkerhedsmæssige problemer ved helt/delvist automatiserede afgørelser i den offentlige forvaltning - især når der er tale om komplicerede regler og/eller skønsudøvelse (lovgivning og praksis mv. skal omsættes til detaljerede regler, som kan programmeres).
- Mange af problemerne knytter sig til manglende (krav om) transparens.
- Manglende transparens kan have negative konsekvenser for borgere (forkerte/mangelfulde afgørelser mv.) og samfundet (legalitetsprincippet, objektivitetsprincippet mv.), **men** det kan også blive en hindring for den fortsatte digitalisering og automatisering.
- Ethiske principper/bindende regler.
- Omfanget af transparens, intern/ekstern transparens.
- Overgangsregler.